

INFORME NÚM 06/2006, DEL PROJECTE DE DECRET .../2006 PEL QUAL S'ESTABLEIX L'ORDENACIÓ CURRICULAR I L'ACCÉS ALS ENSENYAMENTS DEL GRAU SUPERIOR DE MÚSICA A LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

1.- INTRODUCCIÓ

És possible que, en un esquema tradicional de l'educació, s'atribuïxi als ensenyaments artístics, i de manera especial a l'àrea de l'educació musical, un paper a tot estirar secundari. O més aviat, quasi inexistent. Així es priva a l'alumnat l'accés a una verdadera educació integral i es deixa de banda conrear una de les dimensions essencials de l'espècie humana, com és ara la sensibilitat i l'emoció del plaer estètic; tota aquella dimensió que va més enllà del pensament vertical i s'encamina a potenciar el pensament divergent, l'origen de la creativitat.

Cal considerar que la música té un poder que ultrapassa les paraules i crea un lligam efectiu del qual ningú se'n allibera: ni l'interpret ni l'espectador. Ambdós codifiquen i decodifiquen de forma única i personal un llenguatge universal que es troba per tot arreu: en els aplaudiments, a els primers balbuços dels infants, en els sons del vents i dels arbres, en les cançonetes que canten les gotes d'aigua quan repiquen les teulades, i sobretot, a les primeres tonades que la mare ofereix al nadó i que li deixaran una empremta inoblidable, que segurament l'il·luminarà el resta de la vida pels camins de l'originalitat i la sensibilitat. És a dir, l'educarà per ser més autènticament humà.

Possiblement en els moments actuals es necessiten recursos sòlids per alliberar-se de la rigidesa dels camins preestablerts, rompre idees convencionals, ser autèntics, i disposar de les eines necessàries per pensar i obrar amb personalitat pròpia. Per això, trobam en l'educació de la creativitat el recurs que poden fer possible la capacitat de produir coses noves i originals i veiem en l'educació musical una fita important, si més no única, per aconseguir que les persones, des de l'educació infantil fins a la universitat, tinguin un cor assedegat de bellesa, una eina que els farà més autèntics i més lliures.

Si és tan decisiva la influència de la música en el desenvolupament humà, la formació dels professionals encarregats de dur a terme l'educació musical té una importància cabdal. També la té l'organització i l'estructuració dels ensenyaments, l'organització dels conservatoris i dels centres de formació. Per això, consideram de gran importància i encert la iniciativa de publicar una regulació del currículum que ordeni el Grau superior de música a la nostra comunitat, tan prolífera en autors i intèrprets musicals.

2.- CONTINGUT DEL PROJECTE DE DECRET

El projecte de decret pel qual s'estableix l'ordenació curricular i l'accés als ensenyaments del Grau superior de música a la comunitat autònoma de les Illes Balears consta d'un preàmbul, 19 articles, tres disposicions addicionals i dues disposicions finals.

El preàmbul conté les bases legals en les quals es fonamenta el decret i una exposició de motius. Les bases legals fan referència a la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu; el reial decret 617/1995, de 21 d'abril, que desenvolupa la normativa bàsica dels ensenyaments del Grau superior de música; la llei orgànica 1/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació; el reial decret 1876/1997, de 12 de desembre que traspasa les funcions i serveis de l'administració de l'estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i l'ordre del Conseller d'Educació i Cultura, d'1 de setembre de 2003, que va establir aspectes generals del currículum del Grau superior dels ensenyaments de música i va determinar, amb caràcter experimental, el

desenvolupament curricular dels ensenyaments de Grau superior de música a l'àmbit de les Illes Balears.

Les finalitats perseguides pretenen garantir la qualificació dels futurs professionals de la música en quatre àmbits: la creació, la interpretació, la investigació i la docència. Per això, es pretén una formació alhora teòrica, pràctica i metodològica de qualitat.

També es regula i dissenya la prova d'accés i els criteris per a l'adjudicació de places.

L'articulat del decret tracta de:

- Objecte i àmbit d'aplicació
- Condicions d'accés
- Duració i ordenació acadèmica dels ensenyaments
- Titulació
- Finalitats i objectius dels ensenyaments
- Llengua vehicular
- Especialitats
- Tipus d'assignatures
- Estructura del pla d'estudis
- Avaluació
- Tutoria
- Projecte de centre
- Premi extraordinari
- Formació permanent
- Tribunals
- Prova d'accés. Exercici específic
- Qualificació de la prova d'accés
- Adjudicació de places
- Disposicions addicionals
- Disposicions finals
- Annex

3.- OBSERVACIONS

Examinat el decret, es creu oportú, en vistes a col·laborar en la seva redacció final i, si fa el cas, en una possible millora, presentar les observacions que tot seguit s'enumeren, considerant que del contingut del Decret es desprèn una voluntat:

Garantista: es vol "garantir" una qualificació professional vàlida per a la creació, la interpretació, la investigació i la docència.

Integral: atès que es persegueix una formació teòrica, pràctica i metodològica adient.

Normativa: ja que fixa aspectes molts diversos, com és ara: càrrega global dels estudis, currículum obligatori, oferta d'optativitat, aspectes bàsics d'avaluació de diferents proves i actes acadèmics, proves d'accés...

A efectes metodològics s'agrupen les observacions en sis blocs, que responen a altres tants aspectes:

a) ASPECTES CONTEXTUALS:

Incardinació legislativa:

Les referències normatives citen disposicions (LOGSE, LOCE) que es troben modificades per la Llei orgànica 121/000043, de 26 de desembre de 2005 (LOE), especialment en el cap VI, article 54, que es refereix als estudis superiors de música i dansa.

Cal considerar, en aquest punt, de forma especial, les condicions d'accés descrites a l'article segon del projecte de decret, que no consona amb les condicions previstes a l'art. 54 de la LOE, que es podrien entendre més restrictives. També es troben algunes referències a disposicions legals que la LOE ha derogat.

Títol del decret

El contingut del decret supera l'enunciat del seu títol ja que contempla aspectes, realment necessaris, però que ultrapassen el títol específic del decret (llengua vehicular, composició de tribunals, tutoria...)

Àmbit socio-cultural

La nostra comunitat autònoma és rica en manifestacions musicals, intèrprets i compositors. Per això s'hauria de considerar amb generositat la contextualització cultural i els trets propis de la nostra identitat.

b.) ASPECTES D'ORIENTACIÓ DEL MODEL

El model presentat al decret, entenem que teòricament correcte, pretén “ garantir “ una formació teòrica, pràctica i de qualitat encaminada a formar professionals per a la creació, la interpretació, la investigació i la docència. Per poder materialitzar aquestes intencions s'ha de seguir un enfocament curricular que insisteixi en tot els aspectes citats, especialment els que fan referència a la investigació i a la docència. Això suposaria un reforçament dels objectius, els continguts, el pla d'estudis i l'organització en els aspectes esmentats. S'hauria d'incidir especialment en les persones que volen dedicar-se a la docència i proporcionar-los una sòlida formació pedagògico-didàctica, alhora teòrica i pràctica.

c) ASPECTES D'HOMOLOGACIÓ

Atès que el sistema europeu de transferència de crèdits (ECTS), el seu pes lectiu i el procediments d'adquisició i avaluació es troba en un procés d'homologació als països de la UE, caldria tenir present aquest fet ja que podria afectar al previst a l'article 9 del projecte de decret i a les referències a l'estructura del pla d'estudis.

d) ASPECTES COMPETENCIALS

Les competències atribuïdes als diferents òrgans s'especifiquen de la forma següent.

En relació a les optatives: s'indica que la competència per establir-les pertany al centre (art. 8,2.2. 1), sense indicar cap tipus de condició, relació o criteri.

Distribució de crèdits per cursos: és competència exclusiva del centre, sense trobar-hi cap criteri ni orientació.

Tutoria: S'indica (art. 11) que pels dos primers cursos la tutoria l'exercirà un professor adscrit a l'especialitat de la qual l'alumne cursi els ensenyaments. Per a la resta de cursos, l'alumnat podrà proposar el tutor, sense precisar cap tipus de límit ni condició de relació docent amb l'alumnat.

Projecte de centre: A l'article 12 es precisa que el projecte de centre serà aprovat per l'òrgan competent, però no determina a quin òrgan es refereix ni la seva composició.

Formació permanent: es descriu a l'article 14 la possibilitat de cursar de forma parcial els currículums que descriu el decret i es menciona la possibilitat de convalidacions si posteriorment es realitzen estudis oficials. Es podria entendre que es certifica la possible existència d'estudis lliures i, a més, no es defineix l'existència d'un màxim de cursos per acabar els estudis. No s'anomena l'òrgan competent per a fixar les condicions.

Proves d'accés: la convocatòria de l'exercici específic descrit a l'article 17 no seria competència dels centres, si s'entén d'aplicació el que preveu, per a l'accés als estudis de referència, la regulació contemplada a l'article 54 de la LOE.

e) ASPECTES PEDAGÒGICS

Es recullen al llarg de tot l'articulat, però es materialitzen de forma més exhaustiva a l'annex. Sembla que els blocs curriculars de les diferents especialitats no s'han redactat seguint un criteri homogeni quant a contingut i estructura. També s'observen algunes contradiccions en el moment de precisar conceptualment el que correspon a introducció, finalitats, objectius i metodologia.

f) ASPECTES TÈCNICS

Aquest bloc es refereix a alguns aspectes, la modificació dels quals, tal volta podria contribuir a donar més precisió o claredat a la redacció del decret. Es concretaran a l'apartat de recomanacions i propostes.

4.- RECOMANACIONS I PROPOSTES

Als efectes de facilitar la localització de les recomanacions i de les propostes, aquestes se relacionaran seguint la numeració de l'articulat, excepte les referides al bloc d'aspectes tècnics.

4.1. Recomanacions generals

a) Pels aspectes que puguin resultar afectats per possible derogació de normativa, es recomana ajustar les referències legals que s'expressen a la introducció i a l'articulat al que preveu la LOE sobre els ensenyaments artístics, especialment a l'article 54 de la secció tercera.

b) Considerar un desplegament més ampli i concret d'aspectes que potser superin l'àmbit de l'enunciat del decret, com és ara, idioma de l'ensenyament, tutoria, adjudicació de places...

4.2. Propostes

A l'article 2. Modificació i supressió: Per tal d'ajustar-se al que disposa la LOE, quant a les condicions d'accés, preveure, si fa el cas, la modificació de la redacció del punt 1 de l'article 2, i la supressió del punt 2 de l'esmentat article.

A l'article 4t. 2., substituir: " dels crèdits" per " les assignatures".

A l'article 5è. Recomanació :

Cercar una relació més concreta entre la finalitat i els objectius que la despleguen.

Incloure objectius específics encaminats a la regular específicament la docència i a la investigació

A l'apartat 5 .1. afegir després de " garantir"... "la formació artística de qualitat" i **eliminar** " qualificació ".

A l'apartat 5.2. b Substituir " dotar-se " per " assolir".

A l'apartat 5.2. e Substituir " dotar-se d'una " per " assolir una ".

Article 8. D 2.2. Substituir "...seran establertesi organitzatives" per " seran proposades pel Consell Executiu del centre al Patronat per a la seva aprovació ".

Article 8 è, 2.3 . Afegir al final "...afins".

Art. 9. Substituir: " Correspon als centres distribuir.." per : " Correspon a cada centre determinar els criteris de distribució...".

Art. 9.: Afegir al final "... que seran aprovats pel Patronat a proposta del Consell Executiu".

Art. 9.2. : **Considerar** la dotació de crèdits per aquest treball, a fi i efectes de que pugui modificar-se si s'introdueixen els ECTS de la UE. o es donen circumstàncies que aconsellin la seva modificació.

Art 9.2. Considerar la homologació amb els ECTS de la UE.

Art.10.1 Afegir després de “ concretar..” “ per a cada assignatura”.

Art.10.2. Suprimir “ Les assignatures” per “Per cada assignatura, l'alumnat...”

Art 10.3 Substituir “examen” per “ prova “ (Aquesta substitució s'hauria de realitzar en tots els casos en què apareix “examen”).

Art. 10. 6. Concretar les condicions de les convocatòries de gràcia. De manera especial si es consumeix o no convocatòria en el cas de què no es presentin a l'examen.

Art. 11.2 Suprimir “..que intervé ..”, fins el final del paràgraf.

Art 11.3. Substituir “ ..L'alumnat...tutora “ per “... En els restants cursos, l'alumnat podrà proposar com a tutor un professor de la seva especialitat o afí “.

Art.12. Precisar després de “.òrgan competent” , quin és aquest òrgan.

Art.13.: **determinar** al final del paràgraf, la proporció de premis per especialitat.

Art. 14.2. Suprimir “... sempre...d'accés”.

Art 14.2. Aclarir si hi ha diferències entre ensenyaments oficials i lliures, si de fet s'estableixen ensenyaments lliures, i si hi ha un marge de cursos permès per acabar els estudis.

Art. 15. a. Afegir, després de “ ha de ser” la frase : “ proposat pel director del centre a l'òrgan de govern competent per a la seva aprovació...”

Art 15 c. Substituir “..són” per “seran”.

Art 15.d. Substituir “ La convocatòria...exàmens “, per “ Les dates dels proves previstos en qualsevol de les convocatòries...”

Art 15. f. : **Situar** aquest apartat com a segon, després del a).

Art 16. Afegir a l'enunciat després de “ Prova” la paraula “específica”.

Art 16. 1. Afegir després de “...convocatòria anual”, la frase: “ o amb dues, quan existeixen places vacants a l'especialitat”.

Art 16.: **Afegir després de “... fullet informatiu:” la frase: “ i al tauler d'anuncis”.**

Art. 17. Suprimir tot l'article, per possible contradicció amb les condicions previstes l'article 54 de la LOE.

ANNEX.: BLOCS CURRICULARS.

Es recomana, als efectes d'aconseguir un tractament homogeni, a tots els apartats:

a) Aconseguir una major coherència en els aspectes formals quant a la presentació i a l'estructura.

b) Revisar la redacció dels objectius, blocs de continguts (diferenciar clarament continguts d'aspectes metodològics, objectius d'introduccions i conceptes procediments i actituds...)

c) Homogeneïtzar l'estructura a totes les especialitats de l'annex de forma que contemplin uns mateixos apartats i en el mateix ordre. Aquest podria ser, per exemple, introducció, objectius, generals (primer nivell de concreció), continguts (conceptuals, procedimentals i actitudinals), aspectes metodològics i criteris d'avaluació. Els criteris de qualificació, aspectes organitzatius i principis de coordinació entre el professorat en els tractaments curriculars, així com la consideració dels recursos a utilitzar i la planificació de l'acció tutorial i orientadora, s'haurien d'assenyalar a les diferents programacions i fer-ne un seguiment.

d) Introduir, com a recursos, l'ús de les tecnologies de la informació.

CONSIDERACIONS FINALS

PRIMERA. El Consell Escolar de les Illes Balears manifesta la seva satisfacció per fet d'haver-se iniciat de forma institucional l'ordenació d'uns estudis artístics tan important per a la formació integral com són els estudis de música, amb la pretensió de formar professors i professionals altament qualificats. Voldríem que es complissin els objectius previstos al decret i que prest arribin als centres educatius els fruits d'unes intencions, que just acaben de començar, en unes perspectives de qualitat que tots desitjam. Demanam que, per aconseguir aquesta empresa, no s'escatimi entusiasme, dedicació i recursos.

SEGONA. Aquest informe ha estat aprovat per unanimitat a la Comissió específica d'ordenació i innovació del sistema educatiu del Consell Escolar de les Illes Balears, a la sessió de 23 de maig de 2006, després de diverses intervencions dels assistents. La Comissió Permanent del dia 26 de juny aprovà aquest informe per unanimitat a efectes d'elevat-lo a la consideració del Ple del Consell Escolar.

El dia 7 de juliol de 2006 va tenir lloc a Palma la reunió del Ple del CEIB. En el transcurs de la sessió, el ponent va explicar el procés seguit detallant el contingut del projecte i les consideracions que queden reflectides en aquest document.

El Ple del Consell Escolar de les Illes Balears, finalment, aprovà l'Informe per **30 vots a favor, 0 en contra i 0 abstencions, o sigui per unanimitat.**

Vots a favor	30
Vots en contra	0
Vots en blanc	0

Palma 10 de juliol de 2006

El Secretari

El President

N. Josep M. Salom

Joan Francesc Romero Valenzuela

HONORABLE SR. CONSELLER D'EDUCACIÓ I CULTURA GOVERN DE LES ILLES BALEARS.